

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
 centiméterenként 6 fill. Kereske-
 dők és gyárosok külön árkedezmény-
 ben részesülnek.

Nyílt tér 2000 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova egy a lap szellemi részét illető
 közlemények, mint az előfi-
 zetések és hirdetések bér-
 mentesen küldendők

Kéziratok nem adóznak vissza.

Vallás és politika.

Ami Franciaországban és Spanyolországban nagy zajjal, ami Németországban és Ausztriában valamivel csendesebben történik, nem más, mint ama törekvés kifejezése, hogy a két külsőleg szomszédos, de lényegük szerint teljesen különböző országban a vallás és politika területe, egymástól elválasztásuk. Ez a szomszédosság csak történelmi eredménye az egymástól való kölcsönhatásoknak, melyeket az állam az egyházi tekintélynel, a neha fenyegetett egyházi tekintély pedig az állam hatalmával vett igénybe. A valóságban a politika a világi érdekek és az ezen érdekek kielégítésére törekvő pártok összege és egymás elleni küzdelme; a vallás pedig az Isten ismerete után való vagyakozás és a szeretetben való boldog megnyugvás, a mihez semmi köze a pártokodásnak. Ez az elkülönítés persze nem hoz hasznot sem az egyik, sem a másik felgyöngye képviselőinek. És ezért fogják bölcseségükben kimerült államférfiak mindig az egyházi segítséget, és viszont az egyházama szolgálói, kik nem csupán vallásos tartalommal akarják életüket kitölteni, a világi segítséget igénybe venni.

Ami Franciaországban történik, hol nem annyira az egyházfejedelmek, mint a világi klerikális pártok, tehát a monarchisták és a nacionalisták veszik fel a harcot az egyesületi törvény ellen; ami Spanyolországban történik, hol a katolikus kongresszuson a világi pártok képviselői a tanítás kizárólagos jogát az egyház számára követelik, sőt akciókat akarnak indítani a pápa világi hatalmának helyreállítására végett, — csak megerősíti azt, amit fentebb kifejtettünk: az óvatosság úgy Spanyolországban mint Franciaországban a pápa vezetését, ha egész biztosan fel lehet is tenni, hogy egyetértene a világi aktórokkal, ha ezek még oly messze ragadtatnák is magukat. Hasonló események veszedelme Magyarországon legalább is hosszú időre ki van zárva. Magyarország az első gyökeres kísérletet, hogy a politikát a vallástól elválassza, szerencsésen keresztülvitte, s minden kormány határozottan ragaszkodik e kísérlet eredményeihez, az egyházi politikai törvényhozáshoz. Ami a tanítás szabadságát illeti, melynek jogos követ-

kezménye a tudomány és a kutatás szabadsága is, a múlt évi költségvetési vita alkalmával azt az öröndetes tapasztalatot nyertük, hogy a Széll-kabinet a tudomány szabadságát, a szellemi fejlődésnek ezt az alapszlopát, egy oldalról sem engedte megrázni. Másrészt büszkén hangoztathatjuk azt is, hogy a magyar magas klérus, igaz hazaszeretettől lelkesen és eltelve, azon fáradozik, hogy hasonló összeütközéseknek bölcsen elejét vegye és ahol mégis összeütközések keletkeztek, azokat lehetőleg a haladás szellemében intézze el. Ilyen veszélyekben a legfontosabb megelőzés persze abban van mindenképp, hogy a pap maradjon távol a pártpolitikai küzdelmek-től, mert ha belesodortatja magát, árt nemcsak pápi tekintélyének, hanem a vallás tekintélyének is, melyet, mint a múlt története, sőt korunk jelenségei is mutatnak, esetleg veszedelmes támadásoknak tehet ki.

Az olasz borvámklauzula.

A tárgyalások, melyek a gazdasági kiegyezéssel függnek össze, ismét folyamatban vannak. Róluk a magyar kormány részéről eddig semmi részletes tudósítás sem lett ugyan közlé, de Széll Kálmán ismételt parlamenti nyilatkozataiból tudjuk, hogy csak oly megállapodásokhoz fogja kezét nyújtani, melyek által az eddigi állapot nem lesz rosszabb, s ezt kezességnek vehetjük arra, hogy az új kiegyezés a maga egészében nem marad a most érvényben álló mögött.

Mégis messzemenő optimizmus lenne azt hinni, hogy immár minden nehézség el van hártva. Ezt már azért sem lehet elképzelni, mert új autonóm vámtarifát is kell szerkeszteni, s ennél lényegesen jobbakat itt is majd csak átsegít a nehézségeken. Jó jelnek szabad venni erre nézve az olasz borvámklauzula gyors elintézését, ha nem is érdemleges ez az elintézés. Igaz, hogy itt Magyarország érdeke egyenlő Ausztria érdekével, de mégis el kell ismeri, hogy a mi bortelemelünk sokkal nagyobb, mint Ausztriáé, s így bortelemelünk nagyobb mértékben vannak érdekelve

a borklauzula megszüntetésében, mert az olasz verseny oly árat idez elő, melyek mellett termelőink csak veszíthetnek.

Olaszország ugyan nagyon meg fogja érezni, ha a jelentékenyen fölemelt vámok erősen megkötik borkivitelét, de miként politikai téren beláttak, hogy tarthatatlan feleves az, mintha diplomacziánk szándéka lenne Viktor Emanuel király látogatásai alkalmával ténnetni, épp úgy be fogják látni azt is, hogy a borklauzula elejtésével nem tervezünk ellenséges ténnyt Olaszország ellen, hanem hogy itt egyes-egyedül szőlőmívelésünk letéről van szó, melyért roppant áldozatokat hoztunk, s melynek most a fennállás lehetőségét kell biztosítanunk. Különben a higgadtabbak már Olaszországban is beláttak ezt, s a helyzet felderítéséhez nagyban hozzájárult Széll Kálmán annak idején tett nyilatkozata, melyben arra utalt, hogy az alacsony borvám fenntartása a mostani szerződés lejártá után többé nem Olaszország, hanem a tultermeles folytán szintén óriási borkeszlettel rendelkező Franciaország javára válnak főképpen.

A vámtárgyalásokhoz.

Az elvi szempontok Magyarország és Ausztria kormányai közt az autonóm vámtarifára vonatkozólag kell hogy majdnem teljes összhangban legyenek; különben nem volna lehetséges, hogy képviselőink Bécsben oly gyorsan napról-napra feldolgozhatók a nekik rendelt feladatot. E gyors munkával ellentétben áll a munka módja és a munkateltetés a német vámbizottságban, melynek bajairól és küzdelmeiről a táviró mindennap értesít. Érdekesnek kellett lenni annak a jelenetnek, midőn Posadowski német államtitkár megvilágította az agráriusoknak törekvéseik hiábavalóságát s ezzel kilátásba helyezte az általuk módosított vámtarifa-tervezet kilátás nélküli jövőjét. A német agráriusok kellenél többet tettek. Kezdetben azt lehetett volna hinni, hogy Bülow gróf azért terjeszt be nekik tetsző vámtarifát, mert abban a biztos várakozásban lehetett, hogy a külföldi kormányok ily alapon nem mehetnek bele a jövő kereskedelmi szer-

TÁRCSA.

Kérdés, felelet.

„Jó leányka, mit mondanál
 Kérdésemre hirtelen.
 Ha kérnélek, hogy szivedet
 Add cserébe, add nekem?
 Mondanád-e, hogy igen?”

Hogyha a sors csapásával
 Bármily nagyon suttana,
 Szivem ugysis érted égne,
 Mindig tied maradna.
 Amint eddig az vala!

Dobay Dezső.

A Szent Márk templom harangtornya.

A lagunák városa gyászol és vele gyászol az egész művelt világ; siratja a „campanile“-t, Velence büszkeségét. Julius 14-ike gyásznapi lesz a fényes múltú város történetében. Ezen a napon lett ugyanis romhalmazzá a hatalmas építmény.

A katasztrófa nem jött egészen váratlanul; már évtizedek óta jósolták előre a rombadőlését; de látván a nép, hogy a vészjósoltok ellenére is csak áll a torony, lassanként megnyugodott benne, hogy a legenda szerint elpusztíthatatlannak mondott torony fölött huzzák a vészharangot a nélkül, hogy a torony engedne. Végre azonban mégis csak engedett. Öt nappal a rombadőlés előtt a loggia fölött repedés keletkezett. Pietro Saccardo, a torony fenntartásával megbízott commissio feje, ekkor már elrendelte az elővigyázati rendszabályok követését. A rés mindinkább tágult olyannyira, hogy a bizottság az egész torony alapos megvizsgálását tar-

totta szükségesnek. Egy nappal a katasztrófa előtt a szakértő bizottság leadta véleményét, amely szerint komolyabb bajtól nem kell tartani — és másnap délelőtt 10 órakor az emlékmű nem volt többé. Összedőit úgy, hogy a torony alsó része mindinkább kiszélesedett s beléje omlott a felső rész. Az omladék tömege 30 méter magas; minden valószínűség szerint tehát a torony legalsó része állva maradt.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogy az építmény ily centralisan esett mintegy magába; ellenesetben kiszámíthatatlan romlás következhetett volna be; a világ egyik legpoétikusabb építészeti műremekét, a szent Márk bazilikát, ez a körülmény mentette meg a tönkretűléstől. Megmenekült ez is, a Palazzo-Ducale is. A „Libreria“ kir. könyvtár keskeny homlokfala azonban teljesen romba dőlt, és összeomlott a toronyhoz támaszkodó loggia, Sansovino remekműve.

Az olasz templomok harangtornyait tudvalevőleg különállóan építeték. Minden modern városrendező szempont mellőzésével különállóan építették a San Marco campanilejét is a hatalmas piazza di San Marco tér területére; nem állott az sem a közepében, sem bármely néven nevezendő geometriai helyen. Mintegy a véletlen szeszélye helyezte oda, ahol állott. Művészi szempontból sem volt valami remek alkotásnak mondható. A pizai, a florenczi és pisztójai tornyok, valamint sok egyéb olasz város campanile-i művészi szempontból magasán fölötté állottak az imént összeomlottak. Egyetlen tömegben megszakítás nélkül emelkedett egészen a loggiaig; hatalmas tömege tagozás nélkül valóságában nem nyújtott mértéket a méretek megítélésére. Teljes magassága 99.00 méter volt. A röt téglatömeg 54.00 méter magasságig emelkedett; fölötté 9.00 méternyi magassággal a loggia, 9.6 méteres felépítményével, amely a 22.5 m. magas négyzetes gulát tartotta.

A gula csücsát végül 3.5 m. magas, aranyozott angyal koronázta.

A négyzet alaprajzu torony oldalhossza alul 12.8 m., mely oldalhossz a loggia aljáig 11.8 méternyire összeszűkült.

A campanile-t Pietro Tribuna doge alapította 888. évben. Csak 1178-ban fejezték be, de 1400-ban tűzvész rongálta meg, 1489-ben pedig villám döntötte romba a régi harangszobát. Ekkor megbízták Bartolomeo Buon építész, hogy készítse el a felső toronyrész iztriai mészéből. 1514-ben készült el művel és három évvel később tették föléje az angyal alakját.

A torony keleti részének támaszkodott a Loggia, amelyet Jacopo Sansovino 1540-ben épített rendkívül gazdag szoborművekkel díszítve. A bronzöntés műremekét, a gyönyörű kapurácsot, Antonio Gai készítette hozzá 1750-ben. Hír szerint sértetlen a bronz kapu és megtalálták már a loggia szoborműveinek néhány sértetlen részét is.

A katasztrófa okát illetőleg eltérnek a vélemények. Vannak, akik a legutóbbi dalmáciai földrengéseket okolják; mások Pietro Saccardo építészben látják a bűnöst, mert a modern szerkezetek legmodernebbjével, a lifttel akarta boldogítani ezt az antikvitást. Állítólag megbolygatta a végből a falakat. Fabiani építész szerint a velencei téglapítmények maholnap valamennyien elértek a határt, amelyen túl téglapítmény tovább fenn nem tartható. A bécsi Wagner Ottó, akinek szakvéleményét köszönettel visszaküldötte a talián posta, mert joggal tarthatott tőle, hogy kétségbe ejti Velence lakosságát, ha bármennyire is hiteltre talál, azt mondja, hogy az egész város alapítménye, a hatalmas czölöp-erdő, korhadt és aligha képes a tündérvárost soká „viz fölötté“ tartani.

A városrendező szempont emlegetése kész profani-

zódések tárgyalásába. Most az agráriusok bizonyos mértékben megkönnyítették a birodalmi kancellár dolgát. Módosításuk által a vámtarifák magára a német birodalmi kormányra nézve is elfogadhatatlanná lett, a külfölddel szemben nem vállalhatja el a felelősséget. Míg így a mi vámtarifánk a leggyorsabb elkészülés felé halad, Németország, mely ez ügyben előnyben lenni látszott, nem fog felmutathatni az osztrák-magyar monarchiával egyidejűleg kész vámtarifát. Ebből természetesen önmagától következik, hogy a kereskedelmi szerződések meghosszabbítására kerül a sor, és pedig, miután Ausztria azt a szándékát, hogy a kereskedelmi szerződést Németországnak felmondja, tudunkra adta, oly módon fog megtörténni a meghosszabbítás, hogy kifejezett egyetértés nélkül a két állam egyike sem fogja kijelenteni Németországgal szemben a felmondást. Így mintegy önmagától meghosszabbodik egy évvel a kereskedelmi szerződés. A további eredményeknek ez időtartam lefolyása alatt, melyben Magyarország Ausztriával végleg elintézi a kiegyezést, kell majd mutatkozniok.

A munkálatok gyors haladását Bécsben természetesen azoknak a komoly értekezéseknek köszönhetjük csak, melyek hosszú ideig a két miniszterelnök közt folytak, melyek az ellentétek eléssége által már gyakran megrekedtek és néha azt az aggodalmat keltették, hogy eredménytelen minden fáradozás. Ezek a komoly és alapos értekezések azonban már azt az egy jót is eredményezték, hogy az ellenek sem a magyar országgyűlésben, sem az osztrák reichsrathban, melynek ellenzéke nem kevésbé heves, nem fogja mondhatni, hogy a két kormány nem törekedett a legkomolyabban kötelezettségét teljesíteni az állammal szemben. Az a kifogás tehát, hogy leha módon könnyűvé tették maguknak a munkát, önmagától esik, és ha mégis valamely párt emelné azt, csak azt a pártot sujtaná, mely ilyen kifogást használ.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen beküldeni sziveskedjenek.**

— **A Mátyás-szobor leleplezési ünnepe.** A Mátyás király szobor leleplezési ünnepélyének programját az ünnepélyt rendező nagy bizottság csütörtökön d. u. tartott ülésében állapította meg. Az ülésen jelen voltak Beldi Ákos főispán elnöklété mellett: Benigni Sámuel, Dorgó Albert, Fekete-Nagy Béla tanácsos, dr. Esterházy László főjegyző, br. Feilitzsch Arthur, Gámán Zsigmond, dr. Haller Károly, dr. Hadady Endre főkapitány, Nagy Lajos, Pakey Lajos, Salamon Antal tanácsos, dr. Szádeczky Lajos, dr. Török István, Vikol Kálmán tanácsos polgármester-helyettes és Weisz Mór b. tagok.

A kiküldött albizottság jelentései értelmében a nagybizottság megállapította az ünnepély rendezésére felmerülő kiadások költségvetését, mely szerint az összes kiadás 36.000 koronában irányoztatott elő. A nagybizottság a költségek megállapításánál tekintettel

zálása Velencez ereklýéinek. A véletlen halmozta emlékműveit egymás mellé, egymás hátra. A szent Márk bazilika homlokzata a műegytemről alig kikerülő ifjú szemében egy minden szabály nélkül megoldatlan kompozíció, amelyből tanulni mit sem lehet, amelyet ugyancsak befolyásolt a véletlen. Csak a mértani pontosság az esztétika tulzóinak agyában születhetett meg az a gondolat, hogy a tornyot nem kell újból megépíteni, miután ugysem illeszkedik be a tér arányába és csak elfogja a bazilika homlokzatára nyíló kilátást. Éppen az a véletlen alkotott itt csodákat. Csodás a templom képe és csodás éppen azzal a robusztus nagy toronnyal kombinálva.

Velenczét a campanile nélkül szinte el sem lehet képzelni, és értjük azt a lelkes egyhangúságot, amelylyel az egész világ a campanile újból való felépítését kívánja, s azt a bőkezűséget, amely alig néhány nap alatt összehozta a felépítésre szükséges summákat.

E tekintetben is követésre méltó példát nyújt ez erős érzelmű kegyelet nekünk, kik oly könnyű szívvel hagyjuk porba omlani emlékeinket, még az olyanokat is, melyek aránylag csekély költséggel volnának fenntarthatók.

A velencei torony újraépítésénél az a nagy kérdés, vajjon megtartsák-e emlékezetes régi formáját, avagy legyen szabadsága az újraépítő művész fantáziájának. Abból a körülményből, hogy az omladék közül minden félig-meddig is ép darabot gondosan összeszednek s elraktározni, arra lehet következtetni, hogy a tornyot szolgáló hűséggel akarják rekonstruálni.

Méresz egy vállalkozás, amelyre teljes határozottsággal rá lehet mondani, hogy nem fog sikerülni. Az ösz-

volt a város pénzügyi helyzetére is és csak a legszükségtebbekre terjeszkedett ki.

E megállapodások szerint nagy gond lesz fordítva a főbb utcák és különösen a Mátyás király tér és Ferencz József ut feldíszítésére, továbbá a Mátyás király tér és középületek kivilágítására. A bizottság továbbá megállapodott abban, hogy a Kolozsvárra érkező hivatalos és nem hivatalos vendégek részére megfelelő szállásokról gondoskodik, még pedig a hivatalos vendégek részére lehetőleg díjtalanul.

A vendégek tisztelgető bankett is rendeztetik, melynek rendezésére Dorgó Albert kir. közjegyző elnöklété mellett egy külön bizottság alakítottatik E bankettre, tekintettel arra, hogy megfelelő nagy helyiséggel nem rendelkeznek, csak a küldöttségek vezetői s a magasabb vendégek lesznek hivatalosak.

Végül megállapította a nagybizottság a leleplezési ünnepély programját, mely reggel 9 órakor a Mátyás király téri Szent Mihály templomban veszi kezdetét, és az azzal kapcsolatos ünnepségek sorrendjét. Ez ünnepségekben szerepel az Erzsébet-lobogó felszentelése, az EKE. néprajzi muzeum megnyitása, az igazságügyi palota és Ferencz József tudományos egyetem új épületeinek zárkó-letétele, az Erdélyrészi Szépművészeti Társaság műkiállításának megnyitása, a sétateren néprajzi fölvonulás, színházi díszelőadás és végül a dalkörök együttes szerenádjá.

Az ünnepély két napig tart és az első napot kizárólag csak a szobor leleplezési ünnepélye s az azzal szorososan összefüggő ünnepélyek töltik be.

A nagybizottság ez előterjesztését a törvényhatósági bizottság augusztus hó 2-án tartandó rendkívüli közgyűlésében fogja tárgyalni.

— **Néhai özvegy Málnási Józsefné** haláláról a melyen lesújtott család a következő gyászjelentést adta ki:

„Alólirottak mely fájdalommal jelentik szeretve tisztelt édes anyjuknak, illetve sógorasszonyának, néhai Málnási József nagyenyedi ev. ref. kántor-tanító özvegyének, Lőcsey Zsuzsannának, élete 82-ik, özvegyisége 30-ik évében, folyó év és hó 23-án d. e. 10 órakor szívzélhűdés folytán bekövetkezett, bár nem váratlan, de mégis megrövidítő halálát. Késő venségeig hív és igaz vala; roskatag testében erős lélek lakott, erőt adott neki a szeretet, melynek önfeláldozással teljesített szolgálata csak szíve utolsó dobbanásával ért véget. Hadd lebegjen a szeretet áldólag azok felett, akikért életét áldozta. Földi részei folyó július hó 25-én d. u. 4 órakor a háznál tartandó ima után fognak a ref. köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Kegyeletes hálás emlékezet örköljek siri nyugalma fölött! Nagyenyeden, 1902. július 23-án. Málnási Lajos nagyenyedi ref. kántor-tanító, Málnási Károly alsófehérmegyei t. b. főszámvevő, Málnási Domokos alsófehérmegyei árvaszéki közgyám, gyermekei. Öz. Lőcsey Lajosné Ferenczi Klára, sógorasszonya.”

A nagy idöket átélit, fáradhatatlan és kizárólag családjának élő, annak javára munkálkodó agg nő temetésén impozáns részvét nyilatkozott meg. Ott volt azon az egész város. A gyászszertartást Sándor János esperes, miriszloi pap végezte, s emelte a gyászpompát

szes részletek nincsenek kétségbevonhatatlan módon feljegyezve, már pedig emlékezetből, fényképek után és hozzátétőleges felvételek alapján a teljes hűség el nem érhető. De feltéve, hogy minden párkány, minden nyílás, minden oszlop, de sőt az egész torony hatalmas gipszöntvény negatívájában megvolna; feltéve, hogy a rekonstruáló művész még a téglarétegek számát, méretét is pontosan reprodukálja: még akkor sem helyettesitené a felépítendő torony a jó öreg campanilét. Az évezredek patinát semmiféle emberi művészet rá nem varázsolhatja a most készülő műre, hacsak surrogatumok kétes értékű eszközeihez nem nyulunk. De ez volna csak az igazi hiba. Festéssel, vagy akár vegyi uton régi falakat előállítani csak „Ős-Budá” ban és hasonló kiállítási objektumokon szabad. Már pedig új anyaggal elkészíteni a régi campanile szolgáló mását kész nevétség, mert teljesen indokolatlan valami. Művészietlen tömeget nyernének a velenceiek sértő színben föleresztve. Az ujjalag építendő harangtorony meg kellene, hogy látszassék a keletkezés dátuma. Épp úgy, amint, teszem, minden korhűségre daczára meglátászik napjaink építészeti szelleme pl. a budavári Mátyás-templom. A tömeg nagysága meg volna tartandó s nagyjában a régi körvonalaktól sem szabad igen eltérni; hiszen Velencez megzavart általános képét akarják rekonstruálni a torony felépítésével. De ez a rekonstrukció nem vonatkozhatik a részletekre és nem vonatkozhatik magára a művészi megoldásra, amely tisztán és egyedül a felépítéssel megbízandó művész egyéniségének erejére bízandó

De ez aztán legyen is hatalmas Isten igazában!

a daloskör éneke és a fúvószenekar játéka. Egy igazi jó, magyar asszonyval, a nagy idök egyik sokat szenvedett tanujával ismét kevesebb. Legyen alma csendes a sok munka után!

— A magyar állameszme dehonesztálása.

Ezen rettenetes cím alatt V., aki bizonyosan egy az Ellenek Verusával, ismét az ag. ev. papválasztásról okvetetlenkedik. Azt írja, hogy akik Weirich Frigyesre és nem Heltmann Lajosra adták a választáskor szavazatukat, azok ezen tényükkel mind a magyar állameszmet dehonesztálták. Diadalra a magyar állameszmet csak Heltmann megválasztása juttathatta volna. Hihetetlen, de így okoskodik V. a „Közönség köréből” cz. rovat alatt. Nem vesztegetniük több szót erre a bárgyúságra; a bíróság részben megfelelt már, részben pedig bizonyára meg fog felelni a hangzatos czimek mögött bujkáló érdekcsoportnak. De van valami új is ebben a cikkkben az eddig hangoztatott vádak mellett. Lenéző, söt becsmérlő hangon szól, alig binné az ember, azok ellen, akik bõriparral foglalkoznak köztük különösen „Linguer Gy. nevű, Segesvárról ide került timár ellen, aki a husoló kést a pángermánizmus zaszljával cserélte fel”. Ez a Linguer Gy. kiadóhivatalunk üzletvezetője, ki Enyeden tartózkodása óta mint szorgalmas és buzgó üzletember ismeretes, s ki az enyedi ipar fejlesztésében és szegény gyermekeknek keresethez juttatásában elismerés méltó eredményeket ért el. Ez az ember bizony — s ez, ugy látszik, nagy hiba — nem ténfereg egyik koresmából a másikba; hanem szorgalma, ügyessége és szolid viselkedése által nem ugyan Veruseknak a kegyét, amire sohasem pályázott, hanem sok derék és tekintélyes enyedi polgár becsülését kiérdemelte. De hát hogy mert tevékeny és sikeres részt venni a papválasztásban? Az ám! Ez megint hiba. Arról azonban nem lehet tenni, hogy ehhez több joga volt, s az ő szavának nagyobb tekintélye volt, mint Verusnak. Szomorú dolog, egyházi életben kétszeresen az, ha a szenvedély annyira eltompítja az alkotmányos formák iránt való érzéket, hogy az objektív ítélet helyét személyes gyűlölködés foglalja el. Az meg éppen szégyenletes, hogy egy-két izgága ember ezen személyes gyűlölködés hangjaival az egész országot be akarja kiabálni s úgy akarja feltüntetni városunkat, hogy benne szabadon lehet bárkinék a magyar állameszmet dehonesztálni.

— **Ötödéves találkozó.** Felkérésre figyelemztetjük a nagyenyedi polgári leányiskola azon volt növendékeit, kik az iskolát 1897. évben végezték, hogy irásos egyezségükhöz képest 1902. augusztus 2-án d. u. 4 órakor jelenjenek meg a helyi leányiskola tornateremben.

— **Nagyenyedi cigányok.** Ezen cím alatt olvassuk az „Arad és Videke” cz. napilap f. hó 24-iki számában a következőket: „A Fehér Kereszt vendéglő teli kertjében ma este új fekete képű társaság hangolta a hegedüket. A nagyenyedi cigányok, akik Káló Géza vezetése alatt jöttek Aradra, tartották ott ma első hangversenyüket. Az étterem közönsége meglepetve hallgatta ennek a vendégzenekarnak harmonikus összjátékát, gyönyörű szólóit, pompás műsorát. A legnagyobb hatást a tárogató-szólo tette. Tömör, meleg, tiszta magyar hangok fakadtak ezen a régi hangszeren; bánatos kurucznotákat, dallamos andalgókat mind művészi tökéletességgel, érzéssel, erővel adott elő egy muzsikus, és a banda diszkréten játszott hozzá a kíséretet. Akármennyire is szeretjük a mi aradi cigányainkat, nem mulaszthatjuk el, hogy a közönség figyelmébe ajánljuk a vendégcigányokat.” Gratulálunk ezen szép elismeréshez. Káló Géza megerkezte után a Két Hattyu szállóban fog zeneestélyt tartani.

— **Ingyenes díszmü-ajándék.** Aki e címet elolvassa, akaratlantul is Amerikára, a képtelenségek házára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebből, Budapestről, kél szárnra e hír. A Pesti Napló Magyarországának e legregibb, pártoktól és klikkektől teljesen független, szabadelvű és szókimondó napilapja, lepi meg vele karácsonyra olvasóit, ajándékul adván — teljesen ingyen — a gyönyörű kötesű, remek illusztrációkkal díszített Zichy Mihály Albumot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesél bíró művet — melynek az Athenaeum kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül — a Pesti Napló új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

— **A szemérmes hölgy.** Yormuth angol tengeri fürdőben történt. Egy ott időző vén kisasszony panaszszal fordult a városatyákhoz, hogy egy ur reggelente hét órakor éppen az ablakai alatt vesz tengeri fürdőt. A városatyák erre megintették a fiatal urat, hogy menjen néhány kilométerrel tovább, nehogy az aggszűznek továbbra is oka legyen a pirulásra. Az illető ur megfogadta az intelmét, hanem a vén hölgy ismét bepanaszolta őt, mondván: „A nevezett ur távolabb

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmebe ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a megyesi Czeli Frigyes és fia czég pincezejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " pecsénye	—80 "
1 " " rizling	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	240 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	130 "
7 " csemege gyógy rizling	220 "
3 1/2 " " " "	110 "
7 " " " " "	2— "
3 1/2 " " " " "	120 "
7 " " " " " "	160 "
5 " " " " " "	140 "
3 1/2 " " " " " "	1— "

Továbbá naponta friss **szepeni felvágottak**, valamint **csemege-sajt** és friss **székelytúró** kapható.

T. vevőim szíves partfogását továbbra is kérve, maradok

tisztelettel

Beer G. Dániel,
sütő.

Naponta kétszer friss sütemény.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, amely eddig Madách Ember tragédiáját, Arany balladait Zichy Mihály képeivel, Katona Bank bánját, Kistalady Sándor Himfy szerelmét remek albumba foglalva, és legutoljára a **Költők Albumát** adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddigénél is nagyobb szabású, díszben, tartalommal nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiacra is ritkaság számba menő díszművet, a **Zichy Mihály Albumot** szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul.

Zichy Mihály képeinek válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban, Zichy Mihály világhírű művészi termelésének legjavát, **legszébb festményeit és rajzait** foglalja magába ez a díszmű.

negyven műlapon, amelyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbírálóink írnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része **gyönyörű színnyomású** lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben.

A 40 pompás műlapot, a kísérő szöveget és Zichy M. egyéni-ségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint Zichy M. **gyönyörű rajza után készült gazdag bekötési tábla** díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabású díszművét az Athenaeum állítja ki. A Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a "Pesti Napló" új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. Es megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át lettek, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

Hirdetéseket

felvesz lapunk kiadóhivatala.

Hazai ipar!

Magyar gyártmány!

„EMKE”
padló- és parquett-fénymáz.

Vegyünk Berkes-féle „Emke” padló-fénymáz, s így elérjük, hogy kitűnő, legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelődési célt szolgálunk, mert 5% az „Emke” javára szolgál.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: rögtön szárad s így a fényezett szoba már 1 óra múlva használható.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: mosható, s szárazra törülve fénye még fokozottabb.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi fénymáz.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: kitűnően alkalmas konyhabutorok és más, erős használatnak kitett tárgyak mázolására.

Eladási hely: 359 8—20

Harmath Miklós ur kereskedése, Nagyenyed.

3814—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt n. enyedi kisbirtokosok végrehajtásának Palkó István a Janosé m. kapudi lakos végrehajtást szenvedő elleni 240 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a m. kapudi 38 sz. tjkben foglalt A. 1, 2, 4, 6—13, 15 és 16 r. sz. összesen 1761 koron. beszában az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 9-ik napján d. n. 3 órákor M. Kapud község házában ujjalag megtartandó nyilvános árverésen a kiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok 10 százalekát kézzépenben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiáltástól kezehez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bíróságról történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt át szolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1902. július hó 4. napján.

Vincenti,
kir. járásbíró.

389 1—1

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés belyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelteket. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Használt kerékpár jó karban olcsó áron eladó. Megtekinthető Tóth u. cza 1. szám alatt (a tövis-utcai híd mellett). Értekezhetni ugyanott 12—2-ig és este 6—8-ig.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be címét a német helyszerzőnek a következő címmel: **Stellen-Boten Braunschweig.**

1 pár női vikszosbőr cipő 2 frt 50 kr. míg a készlet tart.

Tängel József ezelőtt Vajda Péter

női- és férfidivat-kereskedése

===== NAGY-ENYEDEN. =====

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy budapesti és bécsi bevásárlás végett tett utamból haza jöve, raktáromat a tavaszi és nyári idényre a legutolsó divat szerinti árakkal gyarapítottam.

Különösen kiemelem, hogy a kontinens egyik legnagyobb vászon-gyárosától **Schroll Benedek és fia** cégtől oly előnyös árakat sikerült kieszközölnöm, hogy a **világhírű legjobb vászon, sifon és asztalneműket** a legjutányosabb, szigoruan betartott szabott árak mellett ajánlhatom a n. é. vevő közönségnek.

Nemkülönben raktáromon igen nagy és a legszebb választékban tartok valódi rumburgi lenvásznak, szepességi és késmárki gyapot-vásznak és asztalneműket, **meglepő** szép legdivatosabb női és férfi-ruhaszöveteket, kivált fekete áruban. Enyeden még nem létezett választékban, bluz és egész ruha selyem szöveteket, bársonyokat, a legjobb minőségű női és férfi-ing és alsónadrágokat, a legdivatosabb gallérok, kélzők és nyakkendőket, fej- és zsebkendőket, batisztkok, zephirek, oxfordok, inletek és kretonokat, a legjobb minőségű ruha-díszek és béléssárukat.

Óriási választék nap- és eső-ernyőkben, Krausz és Lackenbacher-féle legjobbnak ösmert női és férficzipőkben.

Minden a szakmamba vágó és raktáromon esetleg nem levő cikket a legrovidebb idő alatt beszerzek.

Kiváló tisztelettel

Tängel József.

111 19—*

1 pár női vikszosbőr cipő 2 frt 50 kr. míg a készlet tart.

„Vermorel” rendszerű Peronospora-fecskendők, hozzávaló tömlők, gummi-lapok, egyszerű és dupla szórók leszállított áron.

Mint bizományos a legkitűnőbb magyar zománczolt bádóg edény gyárnak, oly előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománczu legegészsége-sebb főző edényeket felére leszállított áron adhatom el; bárki egy kis csu-por vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra” kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olcsók: 90 krtól fölfele — ugyszinte más nemű zománczos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A tavaszi idényre megérkeztek a legkitűnőbb öntött acél ekefők, acél ekekések, összeállított egytetemes ekek; ásók, kapák stb. mind a ma-gyar gyártmány termékei, sőt részben erdélyi gyártmány. Gyémánt acél kaszák, stíriai gyártmány, teljes felelősség mellett, a közelgő évadra szintén érkezni fognak, ez a fajta 3 év óta legjobbnak bizonyult.

Az alábbi friss töltésű ásványvizek raktáromon mindig kaphatók: **Borszéki, Bikszádi, Budai keserű, Bilini, Előpataki, Giesshübli, Karlsbadi, Krondorfi, König Selters, Lewicoi, Margit, Marien-badi, Parádi, Salvator, Sztójki és Szobrancezi.**

Továbbá finom zamatú kávé v. font 60, 70, 90, 1.— frt.

Stearin-gyertya 30, 36, 42 kr.

Szappan 1 rud 20, 24, 32, 48 kr.

Kitűnő savanyító ecet fehér és barna 1 liter 4, 6, 8, 10 kr.

Mindenféle kásákat, gőzmalmi liszteket legolcsóbb áron ajánlok.

Ajánlom saját gyártmányu sodronyfonataimat kertek, szőlők, épületek bekerítéséhez; elpusztíthatatlanok, árnyékot nem tartanak, tűzmentesek, olcsó-bak minden más kerítésnél és igen díszesek

113 18—52

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Friss Korona tyukszem-tapasz, biztos hatású, nálam kapható.